

**Закон о држављанству Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца са Уредбом о његовом
извршењу, 1929.**

Садржај

Закон о држављанству

Прва глава. Држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Друга глава. Стицање држављанства

Порекло

Рођење на територији

Удаја

Прирођење

а) Услови

б) Поступак

в) Дејство

Трећа глава. Губитак држављанства

Отпуст из држављанства

а) Услови

б) Поступак

в) Дејство

2. Одсутност

3. Удаја

4. Позакоњење

5. Одрицање држављанства

6. Одузимање држављанства

7. Дејство губитка држављанства

Четврта глава. Поновно стицање држављанства

Пета глава. Опште одредбе

Материјални прописи

Формални прописи

Шеста глава. Прелазне одредбе

Уредба за извршење Закона о држављанству

Садржај

Прва глава. Држављанство краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

Сведоцба о држављанству

Друга глава. Стицање држављанства

Рођење на територији

Удаја стране држављанке за држављанина Краљевине

Прирођење

Заклетва

Трећа глава. Губитак држављанства

Отпуст из држављанства

Одсутност држављанина

Удаја држављанке

Позакоњење

Одрицање држављанства

Одузимање држављанства

Дејство губитка држављанства

Четврта глава. Поновно стицање држављанства

Пета глава. Опште одредбе

Шеста глава. Прелазне одредбе

Уведено у нови инвентар бр. 2072

1 јануара 1942 год.

Београд
109. Св. ЗБИРКА ЗАКОНА
протумачених и објашњених судском
и административном праксом
Издаје ГОЈКО НИКЕТИЋ Св. 109.

ЗАКОН

О ДРЖАВЉАНСТВУ

КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

СА УРЕДБОМ О ЊЕГОВОМ ИЗВРШЕЊУ

ДРУГО ИЗДАЊЕ

БИБЛИОТЕКА

Министарства Правде

Бр. 2072

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

1. КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.

1929

057

Cope of
35428

Штампа „Гундулић“ — Београд, Доситејева 3.

САДРЖАЈ

	Страна
Закон о држављанству	
<i>Прва глава. Држављанство Краљевине Срба, Хрватша и Словенаца</i>	1
<i>Друга глава. Сшицање држављанства</i>	2
1. Порекло	3
2. Рођење на територији	3
3. Удаја	3
4. Прирођење	4
а) Услови	4
б) Поступак	5
в) Дејство	8
<i>Трећа глава. Губишак држављанства</i>	9
1. Опуст из држављанства	9
а) Услови	9
б) Поступак	10
в) Дејство	11
2. Одсутност	12
3. Удаја	12
4. Позакоњење	12
5. Одрицање држављанства	13
6. Одузимање држављанства	13
7. Дејство губитка држављанства	14
<i>Четврта глава. Поновно сшицање држављанства</i>	15
<i>Пета глава. Опште одредбе</i>	16
1. Материјални прописи	16
2. Формални прописи	18
<i>Шеста глава. Прелазне одредбе</i>	19

	Страна
Уредба за извршење Закона о држављанству.	
<i>Прва глава. Држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца . . . . .</i>	
Сведоџба о држављанству	41
Сведоџба о држављанству	42
<i>Друга глава. Смицање држављанства . . . . .</i>	
Рођење на територији	43
Рођење на територији	46
Удаја стране држављанке за држављанина Краљевине	47
Прирођење	48
Заклетва	57
<i>Трећа глава. Губишак држављанства . . . . .</i>	
Отпуст из држављанства	60
Одсутност држављанина	66
Удаја држављанке	70
Позакоњење	72
Одрицање држављанства	72
Одузимање држављанства	73
Дејство губитка држављанства	75
<i>Четврта глава. Поновно смицање држављанства . . . . .</i>	
Пеша глава. Опште одредбе	76
Пеша глава. Опште одредбе	77
Шеста глава. Прелазне одредбе	81
Формулари	88

ЗАКОН

о држављанству Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

од 21. септембра, 1928. год.

Прва глава. Држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

§ 1. Држављанство је у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца једно (чл. 4. Устава).

На територији Краљевине у погледу држављанства, његовог стицања и губитка важе искључиво одредбе овог Закона.

§ 2. Држављанин Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у исто време не може бити држављанин које стране државе.

§ 3. О свима држављанима Краљевине води се тачна евиденција о завичајности.

Сваки држављанин мора имати завичајност у једној општини Краљевине према одредбама о завичајности.

Страни држављани не могу имати завичајност у општинама Краљевине; но у циљу стицања држављанства могу добити зајемчење које општине, да ће бити примљени у сvezу

општинске завичајности, ако буду стекли држављанство ове Краљевине.

У циљу евиденције ће свака општина водити потребне књиге завичајника.

Овлашћује се Министар Унутрашњих Дела да путем Уредбе (чл. 94. став други Устава) донесе посебне прописе о евиденцији држављана, односно странаца.

Општинске власти нису дужне да страноме држављанину даду изјаву да ће бити примљен за грађанина дотичне општине, нити то надзорна власт, као што је то било у пракси, може наредити.

§ 4. На захтев сваког држављанина Краљевине надлежна првостепена управна власт, на основу поднесенога уверења о завичајности, издаће му сведоџбу о држављанству.

Судећи по првој алинеји § 16. та првостепена управна власт, надлежна за издавање сведоџба, о држављанству, то је полицијска власт. Иначе и општинска власт је „првостепена управна власт“ кад у месту нема државне полицијске власти.

Друга глава. Стицање држављанства.

§ 5. Држављанство Краљевине према одредбама овога Закона стиче се:

1. пореклом (§§ 7. и 8.);
2. рођењем на територији Краљевине у случају предвиђеном у § 9.;
3. удајом (§ 10);
4. прирођењем (§§ 11—19.);

Разуме се, да овамо долази још и стицање држављанства међународним уговорима (односно опцијом).

1. Порекло.

§ 6. Пореклом се стиче држављанство Краљевине рођењем или позакоњењем.

§ 7. Рођењем имају држављанство:
а) законито дете држављанина без обзира на место рођења; и
б) незаконито дете држављанке без обзира на место рођења.

§ 8. Позакоњењем, које се врши по прописима закона Краљевине, незаконито дете држављанина Краљевине и стране држављанке, сматра се држављанином Краљевине од дана рођења, ако је млађе од 21 године у тренутку позакоњења.

Мogućност позакоњења незаконитог (ванбрачног) свог детета врло је спорна стар.

2. Рођење на територији.

§ 9. Дете рођено од непознатих родитеља, или родитеља, којих држављанство остаје непознато, сматра се до противног доказа држављанином ове Краљевине, ако је код нас рођено или нађено.

3. Удаја.

§ 10. Удајом за држављанина Краљевине страна држављанка стиче држављанство Краљевине, изузев случаја, ако је изјавом пред удајом придржала себи држављанство по пореклу, ако то предвиђају закони њене отаџбине.

4. *Прирођење.*а) *Услови.*

§ 11. Прирођењем страни држављани могу постати држављани Краљевине редовним или изузетним путем.

§ 12. Редовним путем могу стећи држављанство Краљевине страни држављани, ако буду испунили следеће услове:

1. да затраже држављанство;
2. да у тренутку подношења молбе имају најмање 21 годину;
3. да су у тренутку подношења молбе најмање 10 година непрекидно настањени на територији Краљевине;
4. да имају отпуст из свог досадашњег држављанства, односно, веродостојно зајемчење да ће га добити;
5. да су доброг владања;
6. да могу издржавати себе и своју породицу и
7. да им је једна домаћа општина зајемчила пријем у завичајну сvezу.

Браком везана жена не може сама за себе стицати држављанство Краљевине природом.

Услов под тач. 4. могу лица без држављанства односно лица, чија досадашња отаџбина у својим законима не допушта отпуст из држављанства или предвиђа губитак држављанства стицањем страног држављанства, надокнадити изјавом, да се у жељи стицања држављанства Краљевине одрекну страног држављанства.

Лица народности српско-хрватско-словеначке могу добити редовним путем држављанство Краљевине, ако испуњавају услове из тач. 1, 3, 5 и 6 овог параграфа. Ако су ова лица рођена или бар три године настањена у једној општини на територији Краљевине, не треба да испуњавају ни услове из тач. 7. овог параграфа; стицањем држављанства добијају завичајност у општини рођења или настањења.

Види §§. 53. и 60. Закона.

б) *Поступак.*

§ 13. Лица која имају услове из § 12. тач. 1—7., а у тренутку подношења молбе најмање су 30 година непрекидно настањена на територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, не испуњавајући за последњих 10 година никаквих обавеза према њиховој дотадашњој отаџбини, имају право да добију редовним путем држављанство Краљевине.

§ 14. Изузетним путем могу стићи држављанство и пре рока од 10 година, без отпуста из старог држављанства, испуњавајући остале услове § 12:

1. страни држављани, који добију јавну службу професора на једном Универзитету Краљевине;
2. лица, чији пријем у држављанство изискују државни интереси;
3. лица, која имају заслугу за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца.

Ако ова лица не испуњавају услов постав-

љен у тач. 7. § 12. овога Закона, добијају за-
вичажност у општини настајења.

Није јасно, да ли се скраћеност рока односи
на рок непрекидног настајења или на рок неиспу-
њења обавеза. Свакако да се мислило на онај први
рок.

§ 15. О стицању држављанства по § 12. до-
носи решење по слободној оцени Министар
Унутрашњих Дела.

Решење по § 13. доноси надлежни Ве-
лики Жупан.

О приређењу изузетним путем доноси ре-
шење Министар Унутрашњих Дела по одлуци
Министарског Савета.

Није јасно, какво то решење има да донесе
надлежни Велики Жупан по § 13. — Иначе § 13.
није никакав нарочити изузетак, већ баш на против-
редован случај. И кад по првој алинеји о стицању
држављанства по § 12. доноси Министар решење
по слободној оцени, — онда нема питања по коме
би решење имао донети Велики Жупан.—

§ 16. Молбу за стицање држављанства
треба поднети првостепеној управној власти, у
чијем се подручју налази општина, која је
молиоцу зајемчила пријем у завичајну свезу,
односно, која долази у обзир у смислу послед-
њег става § 14. овог Закона.

Првостепена управна власт предложиће
документима снабдевен предмет надлежном
Великом Жупану, који може молбу одбацити,
ако нису испуњени услови који се траже по
§ 12. тач. 1, 2, 5 и 6, односно, у случају изу-
зетног прирођења по § 14.

Против решења Великог Жупана допуш-
тена је жалба на Министра Унутрашњих Дела.

Ако пак Велики Жупан сматра да су горе
поменути услови испуњени, предложиће пред-
мет са својим мишљењем на решење Мини-
стру Унутрашњих Дела, ако га на основу § 15
став други не решава у властитој надлежности.

Како по првој алинеји § 15. питање о сти-
цању држављанства по § 12. решава по слободној
оцени Министар, — то је јасно да Велики Жупан
на основу друге алинеје § 15. то питање не ре-
шава у властитој надлежности.

§ 17. Лице, коме је решењем Министра
признато држављанство прирођењем, положиће
пред првостепеном управном влашћу Краље-
вине заклетву која гласи:

„Ја . . . . . ступајући у држав-
љанство Краљевине Срба, Хрвата и Слове-
наца заклињем се свемогућим Богом, да ћу
влада ућем Краљу свагда бити веран, да ћу
се Устава и осталих закона савесно придржа-
вати, да ћу тачно испуњавати све грађанске
дужности и верно служити интересима државе
и народа Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.
Тако ми Бог помогао!“

Оригинални записник о положеној заклетви
управна власт мора доставити Министру Уну-
трашњих Дела, који ће одмах издати сведо-
чанство о прирођењу.

У том сведочанству имају се назначити
сва лица, која су тим прирођењем стекла др-
жављанство Краљевине.

Сама заклетва је иначе беспредметна, јер и
без ње, повреда Устава и закона, где то закон пред-

виђа кажњива је, — а где ту повреду закон не кажњава, заклетва је беспредметна, јер непослух без санкције. — Сем ако она није била потребна као спољни знак постанка држављанина према § 18. и губљења правне снаге решења према § 20.

в) *Дејство.*

§ 18. Прирођење не дејствује унатраг. Тек кад природени положи заклетву по претходном параграфу, он постаје држављанин Краљевине, те са даном заклетве добија сва грађанска и политичка права, у колико посебни закони не ограничавају природенима та права.

Посебни закон који ограничавају природенима грађанска и политичка права били би противни чл. 4. Устава.

§ 19. Прирођење дејствује и у прилог даце млађе од 21 године и у прилог жене, изузев случаја, да се ова држављанства Краљевине одрече у намери да очува држављанство, које је пред удајом себи изјавом придржала, ако то превиђају закони њене отаџбине.

Прво је питање у томе како се рачуна време, да ли према прво поднетој молби или према надлежном решењу, пошто извесно дете може тек у томе међувремену напунити 21. годину; друго је питање у томе, што је природене требало оставити да дејствује и према деци старијој од 21. године ако закон земље дотадашњег држављанства пунолетство везује за већи број година.

§ 20. Ако лице, коме је решењем признато природене, у току од 6 месеци од дана саопштења, не положи прописану заклетву, на

основу тог решења не може стећи држављанство ове Краљевине.

Трећа глава. Губитак држављанства.

§ 21. Држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца губи се:

1. отпустом (§ 27);
2. отсутношћу (§ 28);
3. удајом (§ 29);
4. позакоњењем (§ 30);
5. одрицањем (§ 31);
6. одузимањем (§ 32 и 33).

Разуме се и међународним уговорима, — опцијом.

1. Опшуси из дажављанства.

а) *Услови.*

§ 22. Сваком је држављанину слободно иступити из држављанства, пошто испуни своје обавезе према држави. (Члан 20. Устава).

§ 23. Због неиспуњених обавеза не могу иступити из држављанства Краљевине држављани:

1. лица која стоје под војном обавезом, у колико то спречавају прописи Закона о Устројству Војске и Морнарице;
2. лица под истрагом, односно оптужбом због кривичних дела;
3. лица која нису издржала досуђену криминалну казну;

4. лица, која су у заостатку плаћањем новчане казне;

5. лица, која су у заостатку плаћањем државног или самоуправног пореза.

Исто тако не могу иступити из држављанства активни државни службеници војног и грађанског реда; народни посланици, посланици, односно часници и службеници самоуправних тела.

§ 24. Ни један држављанин Краљевине не сме се отпустити из држављанства на уштрб права и интереса јавних или приватних лица, са којима стоји у правним односима.

Појам интереса је толико неодређен, да се њиме не може без ичега даље оперисати; јер држава има увек интереса да неког научника на пример не отпустити из поданства.

§ 25. Држављанин, који је навршио 21 годину живота има право да добије отпуст из држављанства, ако поднесе доказе, да је или да ће бити примљен у страну држављанство и испуњава остале услове.

б) *Послушак.*

§ 26. Лица, која желе иступити из држављанства Краљевине у циљу стицања страног држављанства, треба да траже отпуст из држављанства. Молба, снабдевена потребним доказима, подноси се надлежној првостепеној управној власти.

Првостепена управна власт молбу за отпуст из држављанства објавиће за време од

14 дана са позивом, да свако може отпусту приговорити ако докаже, да има недостатака из §§ 23. и 24. овог Закона, или да молилац иначе није испунио правне обавезе.

Ако је приговором доказано да је у питању лице:

а) које стоји под егзекуцијом;

б) које је тужено у грађанској парници; или

в) које се налази под стечајем, објава ће се продужити најдаље за годину дана.

По свршетку рока објаве спровешће првостепена управна власт предмет надлежном Великом Жупану, који ће молбу одбацити ако нису испуњени законски услови за отпуст из држављанства. Против решења Великог Жупана допуштена је жалба на Министра Унутрашњих Дела.

Ако пак Велики Жупан нађе, да нема законских, препрека да се молби удовољи, предложиће предмет Министру Унутрашњих Дела на решење.

Министар Унутрашњих Дела по утврђењу законских услова, издаће сведочанство о отпусту из држављанства. У том сведочанству биће поименце наведени чланови породице дотичнога, који су уједно одпуштени из држављанства.

в) *Дејство.*

§ 27. Отпустом из држављанства Краљевине губи се држављанство само под условом, да одпуштено лице стече које друго држављанство, или да је ван територије Краљевине трајно настањено, или се у току године дана исели са наше територије.

Губитак држављанства Краљевине прав-
новажно отпуштеног лица рачунаће се са да-
ном издатог сведочанства о отпусту.

2. Одсушности.

§ 28. Држављанин Краљевине, који је
трајно настањен ван територије Краљевине, па
за време од 30 година, по навршетку 21 го-
дине живота, није испуњавао никаквих оба-
веза према отаџбини, престаје бити државља-
нин Краљевине.

3. Удаја.

§ 29. Удајом за страног држављанина, др-
жављанка Краљевине губи држављанство,
изузев случаја, да по прописима закона мужев-
љеве отаџбине није стекла његово држављан-
ство, или ако је придржала држављанство Кра-
љевине брачним уговором, или у недостатку
тога, ако је приликом склапања брака дала
такву изјаву.

4. Позакоњење.

§ 30. Незаконито дете држављанке Кра-
љевине и страног држављанина, млађе од 21
године губи држављанство, ако је стекло
страно држављанство позакоњењем по пропи-
сима закона отаџбине свога оца.

Пропис овога параграфа не односи се на
незакониту кћер удату за држављанина Кра-
љевине.

5. Одрицање држављанства.

§ 31. Држављани Краљевине по пореклу
(рођењу или позакоњењу) имају право да из-
јаве, у року од 3 године по навршеној 21
години живота, да се одричу држављанства
Краљевине, ако су рођени у иностранству и
тамо стално настањени, а докажу да их страна
држава, у којој су се родили, по својим зако-
нима сматра својим држављанима.

Потребне доказе са изјавом подносиће
дотична лица преко надлежне првостепене
управне власти Министру Унутрашњих Дела
који ће својим решењем потврдити, да су од
дана учињене изјаве престали бити државља-
нима Краљевине.

Пропис овога параграфа не односи се на
већ удату кћер.

6. Одузимање држављанства.

§ 32. Губе држављанство они држављани,
који су без дозволе власти ступили у војну
или грађанску службу стране државе и у њој
остали и поред позива Министра Унутрашњих
Дела да је напусте.

Министар Унутрашњих Дела ће два пута
објавити позив у „Службеним Новинама,“ у
размаку од два месеца. Ако се у року од иду-
ћа два месеца дотични не одазове, Министар
Унутрашњих Дела ће донети решење о оду-
зимању држављанства.

Решење ће се објавити у „Службеним Но-
винама“.

Губитак држављанства не ослобађа доти-

чно лице од последица неизвршења војне обавезе.

§ 33. Држављанин Краљевине, који је био пре припођења припадник државе, са којом је наша држава у ратном стању, може изгубити држављанство у следећим случајевима:

1. ако се утврди, да је учинио дело на штету правног поретка и на штету унутрашње или спољашне безбедности Краљевине;

2. ако се утврди, да је напустио државу с намером, да избегне војну службу или какву другу јавну службену дужност, која постоји у Краљевини;

3. ако се утврди, да се налази у служби шпијунаже у прилог стране државе, или да такве тежње потпомаже, које су наперене против права и националних интереса државе.

У горњим случајевима о одузимању држављанства решава Министар Унутрашњих Дела по одлуци Министарског Савета. Решење треба објавити у „Службеним Новинама.“

Пошто закон није то право одузео, значи, да се противу решења Министровог из овог и § 32. има право жалбе.

§ 34. Министар Унутрашњих Дела моћи ће протегнути одузимање држављанства и на жену и малолетну децу бившег држављанина, ако и за њих постоје услови из § 33. Док то не учини, ова лица не губе држављанство.

7. Дејство губитка држављанства.

§ 35. Губитак држављанства не ослобађа дотично лице од казних последица за учи-

њена кривична дела и не може нанети штете стеченим правима јавних и приватних лица, са којима је оно било у правним односима.

§ 36. Лице које је изгубило држављанство по § 33. губи сва своја права, која проистичу из јавно-правних односа према држави и у будуће не може стећи држављанство Краљевине припођењем.

§ 37. Губитак држављанства односи се на закониту жену и децу само у случају, ако су стекли ново држављанство мужа, односно оца. У противном случају задржавају држављанство Краљевине, док се стално не иселе са наше територије.

Четврта глава. Поновно стицање држављанства.

§ 38. Бивши држављани Краљевине, који желе поново стећи држављанство Краљевине, стичу га у опште на исти начин као и остали странци.

§ 39. Лица, која су изгубила држављанство Краљевине тим, што су следила оцу у припођењу страног држављанства, имају права, да га поново стекну путем изјаве учињене у року од годину дана по навршеној 21 години живота, ако се стално настане на територији Краљевине.

Исто важи и за лица, предвиђена у § 30. која су позакоњењем изгубила држављанство Краљевине.

Одредбе овога параграфа не односе се на већ удату кћер.

Нејасно је да ли су услови исти који и у §. 12 и да ли је поступак исти.

§ 40. Бивша држављанка Краљевине, која је удајом за страног држављанина изгубила држављанство Краљевине, има право, на случај извршне пресуде (одлуке) о растави или разводу брака или на случај да остане удовица, поново стећи држављанство Краљевине, ако се стално настани на њеној територији и поднесе захтев.

Ово поновно стицање држављанства не протеже се на њену закониту децу рођену у браку са страним држављанином.

И овде важи примедба код §. 39.

§ 41. Лица о којима је реч у §§ 39. и 40. подносиће преко надлежне првостепене управне власти потребне доказе надлежном Великом Жупану, који ће у недостатку услова тражења односну изјаву одбацити, а иначе предложити Министру Унутрашњих Дела, који ће својим решењем потврдити, да је дотично лице од дана тражења поново стекло држављанство ове Краљевине.

Ова лица стичу заједно са држављанством завичајно право онде, где су га раније имала.

Пета Глава. Опште одредбе.

1. Материјални прописи.

§ 42. У колико није овим Законом другаче предвиђено следује у погледу стицања и

губитка држављанства: законито дете млађе од 21 године свом оцу, или у недостатку оца својој матери, а незаконито дете млађе од 21 године, својој незаконитој матери.

Предње се не односи на већ удату кћер. Посмртно законито дете следује држављанство оца.

Нејасно је како ће се рачунати године деци, према првом акту молбе или према дефинитивном решењу о пријему у поданство. — Нарочита примедба да посмртно законито дете следује очево држављанство била је излишна.

§ 43. Жена не следује држављанство мужа ако је у моменту промене држављанства брак био извршном пресудом (одлуком) растављен, разведен или поништен.

Правоваљано измирење између судски растављених супружника утиче на држављанство као удаја.

Нејасно је, који се момнат сматра за момнат промење држављанства.

Ако је брак већ растављен, разведен или уништен онда нема мужа и жене, те је у толико прва алинеја излишна.

Нејасно је, шта ће бити за случај, ако је и жена уз мужа поднела молбу за држављанство, што је редовно случај, јер је по досадањој пракси код нас она увек одвојено саслушавана.

§ 44. Поништење брака извршном судском пресудом (одлуком) у погледу држављанства за жену ствара стања пре брака, а деца следују држављанство матери само у случају, ако имају редовно пребивалиште на терито-

рији Краљевине, или ако се на њој трајно настане.

И ово је један случај губљења држављанства, који у § 22. није поменут.

§ 45. Удаја удове за лице које није отац детету без утицаја је на држављанство детета.

§ 46. Присвојење (Adoptio) нема утицаја на држављанство присвојеног лица.

Како се усвојеник потпуно равна рођеном детету, то је ова одредба интересантна. Нарочито ће она бити интересантна за будуће случајева наследивања.

Сама одредба је иначе апсолутно бесмислена.

§ 47. Одредбе овог Закона, у колико напонију стране држављане, важе и за лица без држављанства, односно за лица чије држављанство остаје непознато.

2. Формални прописи.

§ 48. За решавање спорних питања у погледу држављанства појединих лица, сем питања њихове завичајности, надлежан је Велики Јупан као првостепена управна власт.

§ 49. У случајевима примењивања овог Закона поступаће и решавање првостепена управна власт оне управне јединице, у којој има завичајност лице, чије је држављанство у питању; ако пак зато завичајност не даје ослонца, — надлежна првостепена управна власт оне управне јединице, у којој то лице има ре-

довно пребивалиште, а у недостатку тога, где му је место рођења, односно где је расправа започета.

§ 50. Где се у одредбама о стицању, односно губитку држављанства тражи изјава дотичног лица, ту изјаву треба дати у овереној форми.

Ако изјаву да малолетно женско лице поводом удаје, односно удата жена захтев по § 40. овог Закона, биће потребно и одобрење законског заступника односно турске власти.

§ 51. Облик сведочанста о држављанству, сведочанства о прирођењу и образац сведочанства о отпусту из држављанства, прописане се Уредбом о извршењу овог Закона.

§ 52. Стицање држављанства прирођењем и отпуст из држављанства објављиваће се крајем сваке године у „Службеним Новинама“.

Шеста глава. Прелазне одредбе.

§ 53. На дан ступања на снагу овог Закона сматрају се држављанима Краљевине следећа лица:

1. Лица која су на дан уједињења (1-ХИ-1918. год.) имала држављанство пређашње Краљевине Србије или пређашње Краљевине Црне Горе, као и она лица која су имала на дан уједињења (1-ХИ-1918. године) држављанство пређашње Краљевине Хрватске и Славоније, а нису то држављанство изгубила на основу одредаба уговора о миру;

2. Лица, којима је уговором о миру са Аустријом (St. Germain) чл. 70.—82., са Угарском (Trianon) чл. 61—66., са Бугарском (Neuilly) чл. 39. и 40., признато држављанство ове Краљевине или су га стекли сходно одредбама тих уговора;

3. Лица, која су до дана ступања на снагу овог Закона примљена у држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца путем прирођења;

4. Лица, која су по роду и језику Срби, Хрвати или Словенци и испуњавају услове из § 12. тач. 2, 5 и 6; а која су до дана ступања на снагу овог Закона код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

5. Лица, која су по роду и језику Словени и на територији ове Краљевине најмање 20 година стално настањена, а која су до дана ступања на снагу овога Закона код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

6. Лица, која су по роду и језику Словени, која су затражила држављанство Краљевине или се налазе у државној служби или су после Уједињења најмање две године провела у државној служби, а настањена су на територији Краљевине најмање пет година;

7. Лица, која су на дан 1. децембра 1918. године имала завичајност у којој општини, која није ушла у састав Краљевине, а налазила су се у служби на територији Краљевине код јавних и саобраћајних подузећа или других јавних установа, које су биле доцније преузете од државе, па су задржана у служби, те су до дана ступања на снагу овог Закона

код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

8. Лица, која на дан ступања на снагу овог Закона испуњавају услове из § 13. а предала су до тога дана управној власти изјаву, да желе бити држављани Краљевине;

9. а) Законита деца лица назначених у предњим тачкама, рођена после Уједињења, односно после тренутка, када су им родитељи стекли држављанство ове Краљевине, а пре ступања на снагу овог Закона;

б) стране држављанке које су у истом року ступиле у брак са лицем означеним у претходним тачкама;

в) незаконита деца држављанки, које спадају у број лица назначених у претходним тачкама, рођена у истом року;

г) законита деца држављана, који спадају у број лица назначених у претходним тачкама, ако је позакоњење извршено у истом року и ако је дете у тренутку позакоњења било малолетно;

10. Лица, рођена на територији Краљевине, која се по пореклу не могу позвати ни на какво друго држављанство, нити су каквим другим путем стекла туђе држављанство.

До доказа о противном сматра се да су находчад, која су била нађена на територији Краљевине, рођена на тој територији.

Лица означена под тачком 4, 5, 6, 7 и 8 подносиће потребне доказе у року од годину дана после ступања на снагу овог Закона надлежим првостепеним управним властима, које ће им издати сводоцбу о држављанству, ако буде решењем Великог Жупана утврђено да

испуњавају услове; ова лица добијају завичајно право у општини настањена, у колико не испуњавају услове из тач 7. § 12 овог Закона. Ако пак услови нису испуњени, Велики Жупан одбациће тражење допуштајући жалбу на Министра Унутрашњих Дела. Ако поменута лица у том року нису поднела доказе првостепеној управној власти, сматраће се да у опште држављанство не траже.

Закон од 10. маја, 1920. год., о Уговору између Главних Сила савезничких и удружених и Државе Срба, Хрвата и Словенаца, пошписаном у граду Сен-Жермен-ан-Ле 10. септембра, 1919. год.:

Чл. 1. — Држава Срба, Хрвата и Словенаца обавезује се да одредбе из чланова од 2 до 8 ове главе буду признате као основни закони, да никакав закон, никаква уредба и никаква званична радња не буду у противречности или опреци са тим одредбама и да се њима не може противставити ниједан закон, ниједна уредба и ниједна званична радња. —

Чл. 2 — Држава Срба, Хрвата и Словенаца обавезује се да свима становницима да пуно и потпуно заштиту живота и слободе без обзира на порекло, народност, језик, расу или веру. Сви становници Државе Срба, Хрвата и Словенаца имаће право на слободно вршење, како јавно тако приватно, сваке вере, религије или веровања, чије исповедање неће бити у супротности са јавним поретком и моралом. —

Чл. 3 — Са резервом ниже поменутих Држава Срба, Хрвата и Словенаца признаје као српско-хрватско-словеначке припаднике пуноправно и без икаквих формалности, аустријске, угарске или бугарске припаднике који на дан ступања у важност овог уговора имају, према даном случају, било свој домицил било своје завичајно право (Pertinenz, Heimatsrecht) на територији, која је призната или

ће бити призната као саставни део Државе Срба, Хрвата и Словенаца на основу уговора са Аустријом, Угарском или Бугарском или на основу сваког другог уговора закљученог у циљу регулисања садашњих питања. — Међутим лица о којима је горе реч, ако су старија од осамнаест година, имаће право да, под условима предвиђеним поменутим уговорима, оптирају за свако друго држављанство, које им је на расположењу. Опција мужа повући ће опцију жене, а опција родитеља повући ће опцију деце млађе од осамнаест година. — Лица која су употребила горе поменуто право биће дужна да у року од дванаест месеци који следеју њиховој опцији, пренесу свој домицил у државу за коју су оптирали. Иста лица су слободна да сачувају непокретна добра, која имају на територији Државе Срба, Хрвата и Словенаца. Они могу са собом понети своја покретна добра сваке врсте. У том погледу неће се оптерећивати никаквим извозним царинама. —

Чл. 4. — Држава Срба, Хрвата и Словенаца признаје као припаднике српско-хрватско-словеначке пуноправно и без икаквих формалности, лица аустријског, угарског или бугарског држављанства, која су рођена на поменутој територији од родитеља који на тој територији имају према даном случају било свој домицил било своје завичајно право (Pertinenz, Heimatsrecht), па и ако она сама на дан ступања у важност овог уговора немају на њој било свој домицил било, према даном случају, своје завичајно право. — Међутим, у року од две године од дана ступања у важност овог уговора, та лица моћи ће изјавити пред надлежним властима српско-хрватско-словеначким у месту становања, да се одричу српско-хрватско-словеначког држављанства и онда ће престати да се сматрају као припадници српско-хрватско-словеначки. — У том погледу мужевљева изјава сматраће се да важи и за жену, а изјава родитеља сматраће се да важи и за децу млађу од осамнаест година. —

Чл. 5. — Држава Срба, Хрвата и Словенаца обавезује се да не чини никакве сметње вршењу права опције, предвиђеног уговорима закљученим

или који се имају закључити између савезних и удружених Сила, с једне стране и Аустрије, Бугарске или Угарске, с друге стране, а који допуштају заинтересованима да стекну српско хрватско-словеначко држављанство.

Чл. 6 — Држављанство српско-хрватско-словеначко добиће пуноправно самим фактом рођења на територији Државе Срба, Хрвата и Словенаца свако лице, које се не може позвати ни на које друго држављанство по рођењу. —

Чл. 7 — Сви припадници српско-хрватско-словеначки биће једнаки пред законом и уживаће иста грађанска и политичка права без обзира на расу, на језик или на веру. — Разлика у религији, верском уверењу или вероисповести не сме да смета ниједном припаднику српско-хрватско-словеначком у уживању грађанских и политичких права, нити нарочито за пријем у јавне службе, звања и индустрија. — Никакво ограничење неће се прописати против слободе употребе ма којег језика од стране сваког српско-хрватско-словеначког припадника било у приватним и трговачким односима, било у погледу вере, штампе или за издања сваке врсте, било на јавним зборовима. — И поред установе једног званичног језика од стране Владе Срба, Хрвата и Словенаца, даће се умесне олакшице српско-хрватско-словеначким припадницима других језика, а не званичног, да се могу послужити својим језиком, било усмено, било писмено, пред судовима.

Чл. 8 — Српско-хрватско-словеначки припадници, који образују етичке, верске или језичке мањине, уживаће исто поступање и исте гаранције правно и фактички које и остали српско-хрватско-словеначки припадници. Они ће, на име, имати иста права као и други да о своме трошку подижу, управљају и надзиравају добротворне, верске и социјалне установе, школе и друге васпитне заводе, с правом да се ту служе слободно својим језиком и слободно исповедају своју веру. —

Закон од 10. маја 1920. год. о уговору о миру закљученом у Сен Жермену ан Ле (са Аустријом):

Чл. 70. — Свако лице које има завичајно право (Pertinenza) на једној територији која је раније била саставни део некадашње Аустро-Угарске монархије добиће пуноправно и са искључ-њем аустријског држављанства, држављанство оне државе, која врши суверенство на реченој територији.

Чл. 71. — Без обзира на наређење члана 70., неће пуноправно добити италијанско држављанство, у случају да су територије пренесене на Италију;

1-о лица која на тим територијама имају завичајно право, али ту нису рођена;

2-о лица која су на реченим територијама добила завичајно право после 24 маја 1915. или су га добила само због свог службеног положаја.

Чл. 72. — Лица на која се односи члан 71., као и она;

а) која су пре имала завичајно право на територијама пренесеним на Италију, или чији је отац или мати ако је отац непознат, имао завичајно право на реченим територијама;

б) или која су служила у италијанској војсци за време овога рата, као и њихови потомци, могу, под условима предвиђеним чланом 78. за право опције, тражити италијанско држављанство.

Чл. 73. — Тражење италијанског држављанства од стране лица на која се односи члан 72. може италијанска надлежна власт одбити једном одлуком у сваком појединачном случају.

Чл. 74. — Ако тражење италијанског држављанства на основу члана 72. није поднето или је одбијено, заинтересовани ће пуноправно добити држављанство оне државе која врши суверенство на територији на којој су они имали завичајно право пре него што су га добили на територији пренесеној на Италију.

Чл. 75. — Сматрају се као италијанска она морална лица која се налазе на територији пренесеној на Италију и којима су то својство признале било административне италијанске власти било једна судска одлука.

Чл. 76. — Без обзира на наређење члана 70. лица која су добила завичајно право после 1. јануара 1910. на једној територији пренесеној на државу Срба-Хрвата-Словенаца или на државу Чехо-Словачку на основу овога уговора, добиће српско-хрватско словеначко или чехо-словачко држављанство само под погодбом да за то имају одобрење државе Срба-Хрвата-Словенаца или Чехо-Словачке, према случају.

Чл. 77. — Ако одобрење о коме се говори у члану 76. није тражено или је одбивено, заинтересовани добиће пуноправно држављанство оне државе која врши суверенство на територији на којој су пређе имали завичајно право.

Чл. 78. — Лица старија од 18 година, која губе своје аустријско држављанство а пуноправно добијају једно ново држављанство на основу члана 70., имаће могућност, за време од године дана, рачунајући од ступања у важност овога уговора, да оптирају за држављанство оне државе у којој су имала своје завичајно право пре него што су добили своје завичајно право на пренесеној територији.

Опција мужа повући ће опцију жене и опција родитеља повући ће опцију њихове деце испод 18 година.

Лица која су употребила горе предвиђено право опције, дужна су да у току дванаест наредних месеци пренесу свој домицил у државу у чију су корист оптирали.

Они ће бити слободни да сачувају непокретна добра која им припадају на територији друге државе у којој би имали свој домицил пре своје опције.

Они могу са собом понети своја покретна добра сваке врсте. У том погледу ни при улазу ни при излазу неће им бити наметнута никаква дажбина или такса.

Чл. 79. — Становници који су позвани да гласају у једном плебисциту предвиђеном овим уговором, имаће могућност, за време од шест месеци после коначног доделења области у којој је био плебисцит, да оптирају за држављанство оне државе којој та област није додељена. Наређења члана 58. која се тичу права опције, могу се применити на вршење права признатог овим чланом.

Чл. 80. — Лица која имају завичајно право на једној територији што је била саставни део Аустро-Угарске Монархије, и која се ту разликују од већине становништва по раси и по језику, моћи ће, у року од шест месеци од ступања на важност овог уговора, да оптирају за Аустрију, Италију, Пољску, Румунију, државу Срба-Хрвата-Словенаца или државу Чехо-Словачку, према томе да ли је већина становништва састављена из лица који говоре исти језик и исте су расе као и та. Наређења члана 78. која се тичу употребе права опције, могу се применити на вршење права признатог овим чланом.

Чл. 81. — Високе Стране уговорнице обавезују се да ничим неће спречавати вршење права опције предвиђеног овим уговором или уговорима који су закључени између Сила савезничких и удружених и Немачке, Угарске или Русије, или између самих речених Сила савезничких и удружених, и који допуштају заинтересованима да добију свако друго држављанство које би им било приступачно.

Чл. 82. — Удате жене имаће исти положај као и њихов муж а деца испод осамнаест година имаће исти положај као и њихови родитељи у свему што се односи на примену одредаба овога одељка.

Закон од 17. јуна, 1921 год., о Уговору о миру, прошоколу и декларацији закљученима у Трианону са Угарском:

Чл. 61. Свако лице, које има завичајно право (*Pertinenza*) на једној територији, која је раније била саставни део аустро-угарске монархије, добиће пуноправно и са искључењем угарског држављанства држављанство оне државе која врши суверенство на реченој територији.

Чл. 62. — Без обзира да пропис члана 61. лица која су добила завичајно право после 1. јануара 1910. на једној територији пренесеној на државу Срба, Хрвата и Словенаца или на државу Чехо-Словачку на основу овога уговора добиће српско-хрватско-словеначко или чехо-

словачко држављанство само под погодбом да зато добију одобрење од Државе Срба-Хрвата-Словенаца или Државе Чехо-Словачке, према случају.

Ако одобрење о коме се говори у претходној алинеји није тражено или одбијено, заинтересовани добиће самим тим држављанство оне државе, која врши суверенство на територији на којој су пређе имали завичајно право.

Чл. 63. — Лица старија од 18 година, која губе своје угарско држављанство а пуноправно добијају једно ново држављанство на основу члана 61, имаће могућност, за време од године дана рачунајући од ступања у важност овога уговора, да оптирају за држављанство оне државе, у којој су имали своје завичајно право пре него него што су добила своје завичајно право на пренесеној територији.

Опција мужа повући ће опцију жене а опција родитеља повући ће опцију њихове деце испод 18 година. Лица која су употребила горе предвиђено право опције, дужна су да у току од дванаест наредних месеци пренесу свој домицил у државу у чију су корист оптирала.

Она ће бити слободна да сачувају непокретна добра која им припадају на територији друге државе, у којој би имали свој домицил пре своје опције.

Она могу собом понети своја покретна добра сваке врсте. У том погледу им при улазу ни при излазу неће бити наметнута никаква дажбина или такса.

Чл. 64 — Лица, која имају завичајно право на једној територији, што је била саставни део аустроугарске монархије, и која се ту разликују од већине становништва по раси и по језику, моћи ће, у року од шест месеци од ступања у важност овога Уговора, да оптирају за Аустрију, Угарску, Италију, Пољску, Румунију, Државу Срба-Хрвата-Словенаца или Државу Чехо-Словачку, према томе да ли је већина становништва састављена из лица која говоре исти језик и исте су расе као и та. Наређења члана 63.

која се тичу употребе права опције, примењиваће се на вршење права признатог ови чланом.

Чл. 65. — Високе Стране Уговорнице обавезују се да ничим неће спречавати вршење права опције предвиђеног овим уговором или уговорима који су закључени између Сила савезничких и Удружених и Немачке, Аустрије или Русије или између самих речених Сила Савезничких и Удружених и који допуштају заинтересованима да добију свако друго држављанство које би им било приступачно.

Чл. 66. — Удате жене имаће исти положај као њихови мужеви а деца испод осамнаест година имаће исти положај као њихови родитељи у свему што се односи на примену одредаба овог одељка.

Закон од 10. маја, 1920. год. о Уговору о миру и прошоколу закљученим у Неји на Сени (са Бугарском):

Чл. 39. — Српско-Хрватско-Словеначко држављанство добиће пуноправно, с искључењем бугарског држављанства бугарски припадници настањени на територији додељеним држави Срба-Хрвата-Словенаца.

Ипак, бугарски припадници који би се настанили на тим територијама после 1. јануара 1913., могу добити српско-хрватско-словеначко држављанство само по одобрењу државе Срба-Хрвата-Словенаца.

Чл. 40. — У року од две године од ступања у важност овог Уговора, бугарски припадници који су старији од 18 година и настањени на територијама додељеним Држави Срба-Хрвата-Словенаца на основу овога уговора, имају могућност да оптирају за српско-хрватско-словеначко држављанство.

Опција мужа повућиће опцију жене, а опција родитеља повућиће опцију деце млађе од 18 година.

Лица које употребе напред предвиђено право опције дужна су да за дванаест наредних месеци, пренесу свој домицил у државу у чију корист буду оптирала.

Они су слободни да сачувају непокретна добра која им припадају на територији друге државе на којој би имале свој домицил пре своје опције. Ови могу са собом понети своја покретна добра сваке врсте. Због тога они неће имати да плате никакву ни извозну ни увозну царину.

У истом року Срби-Хрвати-Словенци бугарски припадници који се налазе у страниој земљи имаће осем ако страни закон друкчије наређује и ако нису добили страна држављанство, право да добију српско-хрватско-словеначко држављанство с искључењем бугарског држављанства придржавајући се прописа које изда држава Срба-Хрвата-Словенаца.

Види Уредбу о стицању и губитку држављанства Краљевине Срба-Хрвата-Словенаца путем опције и молбе од 25. новембра, 1920. год.

§ 54. Лицима означеним у тачкама 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 § 53. или природеним држављанима који су примљени или буду примљени у државну службу или се приме ма кога јавнога звања, рачунаће се и дотадашње време државне, самоуправне, односно јавне службе или време праксе по одредбама Закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, Закона о државном саобраћајном особљу, Закона о устројству војске и морнарице, ако су пре тога служили на територији које од бивших држава на које се одnose одредбе Уговора о миру наведене у тач. 2. § 53.

§ 55. Држављанство становника некадашњих крајева турске царевине, који су после ратова од 1912. и 1913. године присаједињени одређује се по овим прописима:

Постали су држављанима они некадашњи

турски поданици који су 25. августа 1913. године били житељи које општине на територији присаједињеној од стране пређашње Краљевине Србије, као и они, који су били 8 новембра 1913. год., житељи које општине на територији анектираној од пређашње Краљевине Црне Горе, и који су то остали до 1 децембра 1918. године.

Лицима која су се иселила у Бугарску, ако се врате у земљу у року од три године дана од ступања на снагу овога Закона, признаће држављанство својим решењем Министар Унутрашњих Дела.

Несловени, који су у смислу другог става овог параграфа постали држављани Краљевине престају то бити, ако у року од пет година од ступања на снагу овога Закона изјаве код надлежне првостепене управне власти да иступају из држављанства.

Првостепене управне власти доставиће речене изјаве војним и општинским властима, које су дужне дотичног одмах избрисати из војних и општинских спискова.

Ова ће лица бити дужна одселити се из Краљевине у року од једне године дана од учињене изјаве, при чему ће моћи слободно од сваке дажбине понети собом сва своја покретна добра.

Министарски Савет ће на предлог Министра Унутрашњих Дела прописати олакшице овим исељеницима за исељење и за продају њихове имовине.

§ 56. Држављани који су после Уједињења и пре ступања на снагу овог Закона,

добили од Министарства Унутрашњих Дела редован отпуст из држављанства, као и њихове законите жене и њихова законита деца млађа од 21 године у тренутку отпуста, нису више држављани ове Краљевине.

Ово исто важи и за ванбрачно дете држављанке, која је у том међувремену добила редован отпуст, ако је дете у тренутку отпуста било млађе од 21 године, као и за држављанку, која је у истом року удајом за страног држављанина стекла туђе држављанство.

Лица, која су оптирала за туђе држављанство или су стекла туђе држављанство сходно Уговорима о Миру назначеним у § 53. тач. 2. нису више држављани Краљевине.

§ 57. За лица настањена на данашњој територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца пре 1. децембра 1918. године, рок од 10 година предвиђен у § 12. тач. 3. почеће тећи од дана Уједињења т.ј. од 1. децембра 1918. године.

Рок од 30 година предвиђен у §§ 15. и 28. рачунаће се најраније од 1. јануара 1900. године.

Срби, Хрвати и Словенци, који су се иселили из наше државе, и буду, на основу § 28. овог Закона изгубили држављанство Краљевине, имају право да га поново стекну путем изјаве у смислу § 41. учињене у року од 10 година по ступању на снагу овога Закона.

§ 58. По прописима § 14. може се дати држављанство Краљевине и ако немају отпуст

из свог досадашњег држављанства, нити су настањени 10 година на територији Краљевине:

1. Страним држављанима, који су били за време прошлих ратова у војној или грађанској служби пређашње Краљевине Србије, пређашње Краљевине Црне Горе или у Југословенским Добровољачким Одредима;

2. Руским држављанима словенског порекла који бораве као избеглице на територији Краљевине.

Молбе се имају поднети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овога Закона.

§ 59. Прописи § 40. односе се и на растављену, разведену или удову страну држављанку, која се удала пре Уједињења, а која би се, да се није удала, сматрала по § 53. овог Закона за држављанку Краљевине.

§ 60. Док питање завичајности не буде решено јединственим законом за целу Краљевину, у оним деловима у којима та установа није предвиђена, тражени услов из § 12. тач. 7. овог Закона надокнађује изјава општине, да је вољна примити дотично лице у сажитељство.

§ 61. Овим Законом укидају се сви правни прописи о стицању и губитку држављанства, који су до сада важили у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца или појединим њеним деловима.

Овај Закон не мења прописе о пријему странаца у завичајну свезу (зајемчење пријема

у општинско чланство, зајемчење подарења до-
мовинског права) општина на територији пре-
ђашње Аустро-Угарске Монархије, која је ушла
у састав Краљевине.

§ 62. Овим Законом се не дирају одредбе
међународних уговора, који су били закључ-
чени до дана ступања на снагу овог Закона.

*Споразум о стицању држављанства из
закона о Непшунским Конвенцијама:*

Чл. 1. — Лица, која су имала завичајност
(припадност) у Општини Ријечној 3 новембра
1918 године, узувев лица, која то право немају
више услед једног својевољног акта, или што
су стекла држављанство које друге државе стећи
ће пуноправно сем изузетка наведених у чл. 4:

1. Својство држављанина Краљевине Ита-
лије, ако имају своје боравиште у оном делу
Ријечке територије, који је додељен Краљевини
Италији, или су имали своје боравиште на истом
делу територије пре но што су напустила Ријеку;

2. Својство држављанина Краљевине Срба,
Хрвата и Словенаца, ако имају своје боравиште
на оном делу Ријечке територије, који је доде-
љен Краљевини Срба Хрвата и Словенаца или
су имала своје боравиште на истом делу те
територије пре но што су напустила Ријеку.

Ако речена лица нису имала боравиште на
територији, о којој је реч (Ријека), њихова ће
се припадност једној од обеју држава одредити
према последњем боравишту њихових родитеља
на једном или другом делу територије.

Она од поменутих лица, која су пренела
своје боравиште са једног дела бивше терито-
рије Ријечке Општине на други, моћи ће се
у року од шест месеци од дана ступања на
снагу овог Споразума, изјаснити, да ли на ос-
нову овог члана хоће да се позову на своје
раније боравиште.

Утврђено је да се, на основу овог Споразума,
боравиштем има сматрати оно место, где стварно
станује једно лице у намери да ту редовно
живи.

Чл. 2. — Лица, старија од 18 година, која
су, саобразно чл. 1, стекла својство државља-
нина једне од Високих страна Уговорница, и
која говоре истим језиком и исте су расе као
и већина становништва друге Високе Стране
Уговорнице, имаће права да, у року од шест
месеци од дана ступања на снагу овог Спора-
зума, оптирају за својство држављанина ове.

Лица, старија од 18 година, која су пуно-
правно стекла Држављанство једне од Високих
Страна Уговорница и која се према својој раси
и језику буду сматрала мађарског порекла,
моћи ће у року, предвиђеном у алинеи 1, да
оптирају за мађарско држављанство.

За дејство опције није потребно овлашћење
оне државе, за коју су наведена лица оптирала,
и дотичне власти ограничиће се на то да утврде
да ли постоје потребни услови (раса и језик).

Чл. 3. — Лица старија од 18 година, која
би, саобразно чл. 1, стекла својство државља-
нина једне од Високих Страна Уговорница, имаће
права у року од шест месеци од ступања на
снагу овог Споразума да траже својство држав-
љанина оне Државе, на чијој се територији на-
лази место, где су имала завичајност пре него
што су је стекла на Ријеци.

Чл. 4. — Лица која су стекла завичајност
(Pertinenza) у Ријечној Општини после 1 јануара
1910 године, или су је стекла без изричног
одобрења надлежне власти, већ једино на основу
својства државног чиновника, неће стећи пуно-
правно својство држављанина једне или друге
Високе Стране Уговорнице ни ако имају услове
из чл. 1, али ће имати права да траже ово свој-
ство или својство мађарског држављанина у
року од шест месеци од дана ступања на снагу
овог Споразума.

Ипак, лица, поменута у претходној алинеи, која
би, у случају да нису стекла ову завичајност, по-

стала пуноправни држављани Краљевине Италије односно Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на основу уговора о миру, стећи ће пуноправно својство држављанина дотичне државе.

Чл. 5. — Лица, која ће, према одредбама чл. 3. и 4., имати права да траже својство италијанског односно српско-хрватско-словеначког држављанства, добиће ово својство само под условом да за то имају одобрење дотичне Владе.

У случају, да такво одобрење није тражено од лица из чл. 4. као и у случају да није оно одбијено ова ће лица стећи пуноправно својство мађарског држављанина, осим ако, на основу одредаба чл. 62 алинее 2. Трианонског Уговора, не стичу пуноправно својство држављанина које друге државе.

Ова ће се одредба такође применити на случај ако би одобрење, тражено од једног италијанског држављанина, на основу чл. 3, њему било одбијено. Лица, која су стекла завичајност на Ријечи, а која су пре тога била држављани Краљевине Италије, стичу поново пуноправно својство држављанина речене Краљевине. Она неће имати права да траже својство држављанина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Чл. 6. — Лица, која су, пре додељивања Ријечи оних делова општине Кастав, који су припадали територији поменутој у чл. 4, в) Рапалског Уговора, стекла завичајност у тој општини, стећи ће под условом и на начине предвиђене Сен-Жерменским Уговором, држављанство оне Високе Стране Уговорнице, којој је припао део, на коме се налазило или се налази њихово последње боравиште, односно боравиште њихових родитеља. Уколико је Сен-Жерменским Уговором предвиђена опција или рекламација, оне ће се морати поднети у року од шест месеци, који је наведен у предходним члановима.

Чл. 7. — Лица, која не буду имала навршених 18 година на дан ступања на снагу овог Споразума, стећи ће својство држављанина, које су стекли њихови родитељи, чије стање и они примају,

Удате жене стећи ће држављанство свога мужа.
За удовице и разведене жене узеће се у обзир

завичајност, коју су имале за време брака, осим ако нису, после раскида брака, стекле коју другу завичајност.

Сирочад и деца чији су родитељи непознати стећи ће својство држављанина за свој сопствени рачун, без обзира на своје доба старости.

У случају раскида брака, или у случају смрти старешине поролице, ако се докаже да је он био стекао завичајност на Ријечи пре 1 јануара 1910 године, завичајност, стечена пре овог датума, сматраће се да је стечена и за удовицу и за децу.

Чл. 8. — Право боравишта регулисано је специјалним споразумима.

Лица, која су извршила право опције, односно право избора, предвиђено овим Споразумом, моћи ће слободно да сачувају своја покретна и непокретна добра. У случају да пренесу у року од 12 месеци после опције, односно избора, своје боравиште на територију оне Државе, за коју су оптирала, односно чије су држављанство тражила, моћи ће собом да понесу своја покретна добра сваке врсте и на то неће плаћати никакве дажбине нити таксе ни при излазу ни при улазу.

Лица, завичајна на Ријечи, а која имају своје боравиште на Ријечкој територији, додељеној Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца Споразумом од 27 јануара 1924 године, и која, извршивши опцију, буду стекла својство држављанина Краљевине Италије, ослобођена су дужности да пренесу свој домицил изван ове територије.

Лица, која, на основу одредаба овог Споразума буду стекла својство мађарског држављанина, неће бити приморана да пренесу свој домицил изван пређашње Ријечке територије, ако Влада Државе, у којој је њихово боравиште, не буде то захтевала.

Чл. 9. — Правна лица, подразумевајући ту трговачка друштва, која имају своје главно седиште на територији Ријеке, чија су акта о оснивању уписана у регистре надлежних власти на Ријечи, сматраће се као италијанска.

На правна лица, подразумевајући ту друштва, на трговачке куће и индустријска предузећа, која су регистрована у Ријечи и која ту имају предмет

свога предузећа, примениће се одредбе чл. 37. и 38. Конвенције за Опште Споразуме, потписане у Риму 23 октобра 1922 године и Споразума о индустријским предузећима, трговачким друштвима и осталим удружењима, потписаног у Београду 12 августа 1924.

Одредбе прве алинеје чл. 4. поменутог Споразума, закљученог у Београду 12 августа 1924 године, примениће се такође на пренос седишта горе поменутих правних лица, друштава, трговачких кућа и индустријских предузећа, која се налазе у околностима, предвиђеним у чл. 73 поменутог Конвенције за Опште Споразуме.

Исте ће се олакшице дати такође у случају, кад је једно трговачко друштво, регистровано на Ријечи, а има главни предмет свога предузећа на територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, регистровало своје седиште у ком трговачком регистру који постоји на тој територији, под условом, да у року од шест месеци од дани ступања на снагу овог Споразума, тражи брисање свога седишта на Ријечи. Ово ће брисање бити извршено на молбу заинтересоване стране, уз коју је приложено уверење надлежног трговачког суда, којим се доказује да је ово трговачко друштво регистровано на територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Чл. 10. — Физичким и правним лицима, која буду стекла у року од шест месеци, од дана ступања на снагу овог Споразума, својство држављанина једне од Високих Страна Уговорница, признају се сва права, која чл. 249 Сен-Жерменског Уговора и чл. 232 Трианонског Уговора признаје односним држављанима бивше Аустријске Царевине и држављанима бивше Угарске Краљевине, који су стекли држављанство које савезничке или удружене државе на основу одредбе и у року предвиђеном овим уговором.

Чл. 11. — Ако се између Високих Страна Уговорница појави спор о тумачењу или примени овог Споразума, и ако једна од Високих Страна Уговорница затражи, да се спор изнесе на решење пред изборни суд, друга страна мораће да пристане на то, и ако се ради о прејудицијалном

питању да се сазна, да ли је спор такве природе да може бити изнет пред изборни суд.

Изборни Суд ће се саставити за сваки спор, на тај начин, што ће свака од Високих Страна Уговорница именовати као изборног судију једнога свог држављанина, а обе стране бирају као трећег судију држављанина једне треће пријатељске државе.

Високе Стране Уговорнице задржавају право да се унапред сложе за један одређени период времена о лицу, које ће, у случају спора, вршити функције трећег судије.

Пресуда изборног суда имаће обавезну снагу.

Чл. 12 — Претходним одредбама не наноси се никаква повреда правима, која произилазе из уговора о миру и других међународних конвенција у корист лица, о којима је реч у претходним члановима према државама које нису именоване у овом Споразуму.

§ 63. Овлашћује се Министар Унутрашњих Дела, да Уредбом донесе ближе одредбе о извршењу овог Закона.

§ 64. Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потврди, а обавезну снагу добија на дан објаве у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Унутрашњих Дела да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковају.

УРЕДБА

*Ком. Бр. 63. од 28. децембра, 1928. год.,
за извршење Закона о држављанству.*

На основу §-а 63. Закона о држављанству од 21. септ. 1928. г. Службене Новине Бр. 254, од 1. нов. 1928. г. прописују се за извршење истог закона ове одредбе:

Члан 1.

Опште ујуство. (1.) Када се у овој Уредби означаје параграф, а не спомиње се односни закон, тај се параграф односи на Закон о држављанству, који добија овом Уредбом прописе за извршење.

(2.) Када се у овој Уредби употребљава израз Краљевина, под њим се има разумети Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца.

**Прва глава. Држављанство Краљевине Срба,
Хрвата и Словенаца (§§ 1-4)**

Члан 2.

Уредба за извршење Ближе одредбе за §-а 3. *ст.* 5. извршење §-а 3. ст. 5. прописане се засебном Уредбом са законском

снагом, кад питање завичајности држављана буде решено јединственим законом.

Сведоцба о држављанству (§ 4.)

Члан 3.

Образац ./I. Сведоцба о држављанству издаје се искључиво на образцу, који се прописује у прилогу под I. и који треба у односним рубрикама тачно испунити.

Члан 4.

Снабдевање молбе. (1.) Захтев да се изда сведоцба о држављанству, упућен надлежној првостепеној опште-управној власти, треба да садржава следеће податке: име (породично и рођено), занимање, место становања, дан, годину и место рођења и завичајну општину лица, које сведоцбу тражи. Поред тога молилац мора у захтеву навести, када је и којим начином (§ 5.) стекао држављанство Краљевине, односно општинску завичајност.

2) Личне податке молиоца треба редовно поткрепити прилагањем односних исправа, особито крштенице (родног листа) и уверења о завичајности.

Члан 5.

Постуџак власти. (1.) Надлежна првостепена опште-управна власт, пошто се увери, да су приложени документи исправни, а идентитет молиоца несумњиво утврђен, издаће сведоцбу о држављанству најкасније у року од осам дана.

(2.) Ако се молилац надлежној власти јави лично и пружи несумњиве доказе о своме идентитету, односно доказе у смислу другог става чл. 4., или ако је истоветност лица позната, она ће сведоцбу о држављанству издати одмах и непосредно, ако у погледу исправности поднетих докумената не постоји никаква сумња или ако се из службених спискова може утврдити, да је лице завичајно у општини, чијом завичајницом тражи сведоцбу.

Члан 6.

Постуџак у случају (1.) Држављани, који *недостатак завичајности.* немају завичајност, а које треба у смислу законских прописа неоспорно сматрати за држављане Краљевине, на захтев могу добити привремену сведоцбу о држављанству; у том случају употребиће се образац, прописан у чл. 3., а сведоцбу означити као „привремену“ и уједно превући речи: „завичајника општине . . . . . под Бр. . . . .“

(2.) Кад завичајност буде прописана јединственим законским одредбама за целу Краљевину, сведоцба о држављанству моћи ће се на основу овог члана издавати само у изузетним случајевима и то са важношћу на годину дана.

Члан 7.

Надлежност власти. (1.) За издавање сведоцбе о држављанству надлежна је она државна првостепена опште-управна власт, у чијем се подручју налази завичајна општина мо-

лиочева, односно — ако ове нема — у чијем подручју лежи молиочево редовно пребивалиште.

(2.) Ако молилац нема одређене завичајне општине, а редовно пребива на страни, у томе случају сведоцбу о држављанству може издати дипломатско заступништво Краљевине на страни, у чијем подручју има молилац своје редовно пребивалиште. И за такав случај важи одредба другог става чл. 6.

Члан 8.

Доказна вредност сведоцбе. (1.) Сведоцба о држављанству једини је званични докуменат, којим се држављанство Краљевине доказује на страни или када то траже важећи законски прописи.

(2.) Ако од издања сведоцбе о држављанству није прошло пет година, држављанство се може оспорити само доказима, да докуменат није исправан или да је власт, која га је издала, била преварена у погледу битних предуслова (као што је на пр. завичајност, идентитет и т. д.) или кажњивим поступком органа, кад се тај докуменат издао.

Члан 9.

Овера сведоцбе за ујо- шребу на страни. Сведоцба о држављанству, ако се употребљава на страни, мора бити снабдевена са сликом имаоца и — у колико је ово установљено међународним споразумом — овером од надлежне власти. Овакву ће сведоцбу власт,

која је исту издала — ако се тражи овера — предложити своје Великом Жупану, а ако је исту издало наше заступништво на страни онда Министарству Иностраних Послова. Поменуте власти обављају оверу сведоцбе испуњавањем односних рубрика на обрасцу, прописаном у члану 3.

Члан 10.

Регистар издајих све- доцба о држав- љанству. (1.) О издатим сведоцбама о држављанству води регистар власт, која их издаје.

(2.) Образац за регисар прописан је у прилогу под II.

Друга Глава. Стицање држављанства (§§ 5.—20.)

Члан 11.

Доказ правне основе. (§ 5.) (1.) Ако су у §-у 5. тач. 1.—3. наведене чињенице, које дају правну основу за стицање држављанства Краљевине, спорне или у опште када има надлежна опште-управна власт да решава питање држављанске припадности, онда се морају ове чињенице редовно доказати односним документима.

(2.) Ко заснива држављанство на пореклу, треба ово да докаже крштеницом (родним листом).

(3.) Исто важи и у погледу доказивања позакоњења.

(4.) Удаје се доказује венчаницом.

(5.) Прирођење као чињеница, којом се стекло држављанство Краљевине, доказаће се

сведочанством о прирођењу, издатом по прописима ове Уредбе. Када је у питању прирођење, стечено пре ступања на снагу овога закона, ово се редовно доказује односним декретом.

(6.) У изузетним случајевима, када је немогућност показивања горе поменутих докумената несумњиво доказана, надлежна првостепена опште-управна власт може формалним решењем изрећи, да се од подношења односног докумената одустаје.

Члан 12.

Почетак држављанства. Уколико у Закону о држављанству није друкчије прописано, почетак држављанства рачуна се са даном, кад је наступила правна чињеница, којом се по §-у 5. стиче држављанство.

Рођење на територији (§ 9.)

Члан 13.

Докази. (1.) Чињеницу, да је лице рођено или нађено на територији Краљевине, редовно треба доказати крштеницом (родним листом); ако су родитељи непознати, то ће се на исти начин доказивати.

(2.) Ако се крштеница из оправданих разлога не може поднети, треба да поменуте чињенице буду утврђене формалним решењем власти.

(3.) Ако се овакво решење тражи, надлежна првостепена опште-управна власт мора предузети на основу поднетих података потребна

испитивања, како у месту рођења, односно где је лице нађено, тако и у месту евентуалног редовног пребивалишта. Нарочито треба путем јавног огласа у дотичним местима на уобичајени начин, а у срезу путем истицања на службеној табли, позвати становништво, да саопшти властима евентуално познате податке о пореклу дотичног лица. Рок објаве траје петнаест дана.

(4.) Надлежност власти за ова решења одређује се по месту рођења односно по месту, где је лице нађено; а ако је ово непознато, онда по начелима §-а 49.

(5.) Чињеница, да је држављанство родитеља непознато, доказује се уверењем првостепене опште-управне власти, која је надлежна по §-у 49.

Удаја стране држављанке за држављанина Краљевине (§ 10.)

Члан 14.

Држављанство жене (1.) Жену, која по §-у 10. стиче удајом држављанство Краљевине, наше власти ће сматрати држављанком Краљевине и с њом ће поступати по нашим законима и тада, ако по прописима законодавства њене пређашње отаџбине удајом није изгубила своје пређашње држављанство. Ово пређашње држављанство, с обзиром на одредбе §-а 2., моћиће се признати и узети у обзир тек онда, када наступи каква правна чињеница, која повлачи за жену губитак нашег држављанства.

(2.) Правило из горњег става не важи у изузетном случају, ако жена — страна држављанка изјавом придржава своје држављанство по преклу.

Члан 15.

Придржавање држављанства. Питање придржавања држављанства има се ценити према прописима законодавства дотичне државе, чије држављанство жена придржава. Међутим власти не треба да улазе у расправу о ближим формалностима, које треба за такво придржавање испунити, ако је односна изјава у складу са §-ом 50. и ако је дата пре удаје. Припаднице држава, чије законодавство не предвиђа за жене придржавање држављанства изјавом, не могу задржати дотадашње држављанство, ако се удају за држављанина Краљевине.

Прирођење (§§ 11.—20.)

Члан 16.

Поштинс молбе. (1.) Молба за признање прирођења, која се подноси у циљу стицања држављанства Краљевине у смислу §-а 12. односно §-а 14. по правилу мора да буде снабдевена својеручним потписом молиоца. Само изузетно, ако ово траже нарочите околности, може се узети и поступак и молба без својеручног потписа, ако ју подноси овлашћени заступник и покаже прописно овлашћење молиоца, које је изрично дато за подношење ове молбе.

(2.) Ако надлежна власт оправдано посумња у исправност потписа, мора најдаље у року од осам дана позвати позвати молиоца, да изјавом пред општинском власти призна молбу за своју.

(3.) Ако је молба потписана у општинском звању или ако је тамо примљена на записник, а општина је ову чињеницу у свом предлогу утврдила, онда ће власт такву молбу узети у поступак без проверавања исправности потписа.

(4.) Неписмени у сваком случају треба да своју молбу да на записник код општинске или државне управне власти.

Члан 17.

Инструисање молбе. (1.) Молба за признање прирођења по правилу треба да буде снабдевена доказима о постојању услова из §-а 12. тач. 2. - 7. или бар услова из §-а 12. тач. 2., 5. и 6. ако се тражи пририђење изузетним путем.

(2.) Ако молби не буду приложени и докази о испуњеним условима из §-а 12. тач. 2., 5. и 6., власт мора упозорити молиоца на овај недостатак и одредити му рок од три месеца, да молбу прописно опреми.

(3.) Ако се молилац у том року не би одазвао позиву, предмет ће се спровести надлежном Великом Жупану на решење.

Члан 18.

Оцена и предлагање молбе. (1.) Ако је молба прописно снабдевена, прво-

степен опште-управна власт треба да је оцени на основу околности у њој изложених, поднетих доказа и званично познатих чињеница и спроведе најкасније у року од 14 дана Великом Жупану са својим мишљењем.

(2.) У случају пак да има нејасности у битним околностима, које би могле утицати на решење молбе, управна власт мора ове околности разјаснити подесним и најбржим начином, евентуално путем потчињених органа јавне безбедности.

Члан 19.

Провера услова. Кад стигне молба до Великог Жупана, мора исти пре свега проверити да ли стоје услови, који се траже у §-у 12. тач. 2., 5. и 6. односно по §-у 13. односно по § у 14. тач. 1., а уједно оценити доказна средства, којима се постојање законских услова поткрепљује.

Члан 20.

Докази. (1.) Старост молиоца (§ 12. тач. 2.) доказаће се крштеницом (родним листом.)

(2.) Женска лица, кад поднесу молбу за прирођење, морају приложити исправу, издату од завичајне општине, да нису удата, односно браком везана. Ову ће исправу општина издати на основу књиге завичајних, а у њој ће навести и одлуку суда, ако је жена разведена или брак поништен.

(3.) Док општина не заведе у смислу §-а. 3. евиденцију држављана, издаје горе поменућу исправу матичар у месту сталног боравка.

(4.) Молилац, који има жену односно малолетну децу мора приложити и венчаницу односно крштеницу деце, која се налазе под његовом влашћу.

Члан 21.

Настањење у Краљевини. (1.) Десетогодишње односно тридесетогодишње настањење на територији Краљевине мора се доказати односним уверењем општинских власти, а у местима, где постоје пријавна оделења државних полицијских власти уверењем, које иста издају.

(2.) Ако је уверење о трајању настањења у земљи издато од општинске власти, опште-управна власт према нахођењу, провериће истинитост навода у том уверењу.

Члан 22.

Отпуст из досадашњег држављанства. Отпуст из досадашњег држављанства односно зајамчење тог отпуста, доказује се односним решењем надлежне власти молиоцеве отаџбине. Домаће власти нису дужне испитивати, да ли су испуњене формалности, које за отпуст из држављанства прописује законодавство дотичне државе, све док поменуто решење по својој форми одговара захтевима званичног документа.

Члан 23.

Одрицање стираног држављанства. (1.) Евентуална изјава, којом се лице од-

риче досадашњег држављанства, мора одговарати прописима §-а 50.

(2.) Поменута изјава лица, чије држављанство није познато, односно лица без држављанства, гласиће, да се одричу држављанства, које би били евентуално стекли, и да се не признају припадницима ни једне државе, а да желе стећи држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Питање да ли се ради о лицима, за које закон у §-у 12., претпоследњи став, предвиђа одрицање држављанства, треба ценити у првом реду на основу навода интересованог лица. Само у случају, ако су наводи очевидно неисправни или кад се може констатовати неисправност, пошто су прописи, који важе за отпуст из држављанства у дотичној држави, познати, онда се одрицање неће признати.

Члан 24.

Зајемчење при- мања у завичајну пријема у завичајну свезу свезу. (1.) У погледу зајемчења (заједницу) важе до унификације односних одредаба законски прописи дотичне покрајине.

(2.) Поводом подношења предмета Велики Жупан мора изреком утврдити, да у погледу приложеног зајемчења општинске завичајности не постоје недостатци формалног значаја.

Члан 25.

Добро владање. (1.) За доказ доброг владања (§ 12. тач. 5.) редовно служи сведочанство о владању, које издаје општина сталног

пребивалишта, а завичајна општина, ако сталног пребивалишта нема или ако последњи боравак молиоца у једноме крају није трајао бар шест месеци.

(2.) Ако је у питању лице, које је било кажњено за злочин односно кривично дело, које повлачи губитак грађанске части, мора власт покренути потребна извиђања; да се утврди прошлост молиоца и установи, да ли је дугогодишњим непорочним животом стекао глас исправног грађанина.

(3.) Ако Велики Жупан по испитивању резултата извиђања, односно на основу службених података или ради опште познатих чињеница, не буде могао доћи до тог уверења, онда ће молбу на основу §-а 16. одбацити.

Члан 26

Могућност издржавања. (1.) Могућност издржавања (§ 12. тач. 6.) доказује се редовно уверењем општине сталног пребивалишта, којим се потврђује да молилац може издржавати себе и своју породицу.

(2.) Ако Велики Жупан нађе за потребно може одредити извиђање о материјалним и привредним околностима молиоцем.

(3.) Ако молилац покаже службено лекарско уверење, да је способан за привређивање, било физичким било интелектуалним радом, сматра ће се да је тиме пружен доказ о могућности издржавања.

Члан 27.

Народност. Када закон у извесним случајевима тражи као услов да је молилац срп-

ско-хрватско-словеначке народности, ово се доказује:

1. уверењем власти, да је лице пре 1. децембра 1928. г. било у званичним актима заведено као припадник српске, хрватске или словеначке народности;

2. уверење опште-управне власти, да је лице у елаборату о попису становништва пре Уједињења било заведено као припадник српске, хрватске или словеначке народности или да је српски, хрватски или словеначки језик признало као језик, којим редовно општи;

3. школским сведочанствима, у колико је из њих видљива народност с обзиром на наставни језик школе и фактично учење матерењег језика;

4. уверењем општинске власти, да молилац већ из детињства искључиво општи српским, хрватским или словеначким језиком;

5. уверењем које националне или националноверске организације (удружења, друштва, црквене општине и т. д.), чији потписани функционари по својем досадашњем деловању дају довољну гаранцију за веродостојност њихове изјаве, а таква уверења морају бити према организационим правилима потписана; или

6. другим расположивим доказним средствима, којима се може установити народна припадност дотичног лица.

Члан 28.

Посиђување Великог Жупана. (1.) Велики Жупан треба да испита вредност поднетих доказа и према томе поступи.

(2.) Ако се ради о лицима, која се позивају на тридесетогодишње непрекидно настањење на територији Краљевине, донеће решење у смислу §-а 15. став други. Ако Велики Жупан нађе, да законским условима није удовољено, он ће молбу одбити, допуштајући право молбе на Министра Унутрашњих Послова са роком од 15 дана.

(3.) Ако се Велики Жупан уверио, да који од услова из §-а 12. тач. 5. и 6. односно, оних из §-а 13. недостаје, молбу ће у властитом делу кругу одбацити, а у свим другим случајевима ће је предложити Министру Унутрашњих Послова.

Члан 29.

Квалификација молбе. (1.) Кад је Велики Жупан потпуно приуговорљен предмет са својим мишљењем поднео Министарству Унутрашњих Послова, оно ће у првом реду утврдити, да ли је у питању прирођење редовним или изузетним путем. Ово се има решити и без обзира на то, да ли се молилац у својој молби на ову разлику обазирао или није, Свакако треба сматрати, да молилац жели признање прирођења изузетним путем, ако се у молби позвао бар на једну чињеницу, која је у §-у 14. наведена као услов за такво стицање држављанства.

(2.) Али и ако молилац није то учинио, Министар Унутрашњих Послова може наредити, да се молба узме у поступак по §-у 14.

Члан 30.

Испитивање услова. (1.) Поводом оцене услова по §-у 12. треба применити

прописе чл. 11. односно 20. до 27. ове Уредбе.

(2.) Ако је Министар Унутрашњих Послова поводом испитивања услова дошао до закључка, да примени §-а 14. нема места, треба испитати, у којој су мери испуњени услови по §-у 12.

Члан 31.

*Прирођења изузетним
пућем.*
(§ 14.)

(1.) Јавна служба професора на једном универзитету Краљевине доказује се декретом о постављењу у оригиналу или овереном препису. У томе случају остали услови неће се испитивати.

(2.) Ако се има признати природне лице, чији пријем у држављанство траже државни интереси, или лицу, које има заслуге за Краљевину, треба да буду службено установљене или службено познате оне чињенице, на основу којих се може одлучити, да тај услов постоји.

(3.) Молбе лица по којима је установљено, да имају услове за изузетно природне, Министар Унутрашњих Послова ће поднети Министарском Савету на одлуку.

Члан 32.

Решење (1) Позитивно решење треба да садржава следеће: да се молиоцу на основу §-а 12., — а ако је у питању природне изузетним путем: по одлуци Министарског Савета на основу §-а 14., признаје природне држављанства Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и да му се допушта полагање заклетве, којом ће постати држављанин Краљевине

Срба, Хрвата и Словенаца и примити завичајност односне општине, а на крају рок, до кога траје важност решења. Ако је природне лице жењено, треба у решењу навести, и сва лица, која природне обухвата.

(2.) Ако по §-у 13. доноси решење на основу §-а 15., став други Велики Жупан, онда треба препис послати Министарству Унутрашњих Послова ради поступка у смислу чл. 36. до 38.

(3.) Ако лице народности српско-хрватско-словеначке неиспуњава услов из §-а 12. тач. 7., добиће завичајност у првом реду у општини рођења, а ако је лице рођено на страни, онда завичајност у општини настањења, ако је тамо три године настањено. Лица рођена на страни, а која још нису три године настањена у једној општини Краљевине, без испуњавања услова из §-а 12. тач. 7. не могу бити природне.

Заклетва (§§ 17. и 20.)

Члан 33.

Надлежности Заклетва се полаже по *власи.* правилу код првостепене опште-управне власти, у чијем подручју лежи будућа молиочева завичајна општина. Но ако молилац у подручју поменуте управне власти нема свог пребивалишта, а то вероватним докаже, понуђену заклетву несме одбити ни једна државна опште-управна власт нити заступништво Краљевине на страни, само ако је дотично лице поднело решење по чл. 23. и нема сумње о исправности и важности овог решења.

Члан 34.

Полагање заклетве. (1.) Заклетва се полаже по прописима, који важе за заклетве у судском поступку. Заклетва коју је положио молилац важи и за његову жену и малолетну децу, ако сви уједно примају природно држављанство.

(2.) О положеној заклетви мора се саставити записник у три дословно једнака примерка који ће садржавати текст заклетве, означење лица, за која важи положена заклетва, а најпосле потврду извршеног акта са датумом и потписом лица, које полаже заклетву, као и представника власти, пред којим се заклетва полаже.

(3.) Оригинални записник опште-управна власт мора у року од три дана препорученим писмом упутити непосредно Министарству Унутрашњих Послова; један примерак копије предаће ново-примљеном држављанину, док ће други примерак копије задржати у архиви.

./III. (4.) Образац заклетве прописан је у прилогу под III.

Члан 35.

Трајање важности решења. (§ 20.) (1.) Рок од шест месеци у смислу §-а 20. рачунаће се од дана предаје решења, а предаја свакако треба да буде извршена најкасније у току првих шест месеци од издавања решења.

(2.) Ако је од дана издавања решења о природној промена прошла година дана, његова важност престаје у сваком случају.

(3.) Ако је предаја решења задоцнила кривичном влашћу, тако да није обављена у току првих шест месеци, онда треба ова власт по службеној дужности да издаје ново решење и што пре молиоцу достави. За ово поновно решење неће се наплаћивати такса.

Члан 36.

Сведочанство о природној промени. I.IV. (1.) На основу достављеног записника о заклетви Министар Унутрашњих Послова одмах ће наредити, да се изда и достави сведочанство о природној промени.

(2.) Сведочанство о природној промени издаје се искључиво на обрасцу прописаном у прилогу под IV.

Члан 37.

Књига природних промена. I.V. (1.) Поводом издавања сведочанства о природној промени сви случајеви стицања држављанства природној промени морају се завести по текућим бројевима у посебан регистар: Књигу природних промена, коју води Министарство Унутрашњих Послова по обрасцу у прилогу под V.

(2.) О сваком упису у Књигу природних промена мора се ради уписа у Књигу завичајника обавестити завичајна општина природног лица достављањем извода, који ће садржавати свех рубрике из Књиге природних промена.

Члан 38.

Евиденција важности решења о признању природној промени. (1.) Министарство Унутрашњих Послова држаће у

тачној евиденцији сваки случај решења о признању прирођења, како би се могао прибеложити престанак важности таквог решења ако односно лице по истеку чланом 24. одређеног рока није положило прописану заклетву.

(2) Ако после године дана у року, прописаном у чл. 26., у Министарство Унутрашњих Послова није стигао записник о положењу заклетви, мора се у односном спису на решењу о признању прирођења видно прибеложити престанак важности овог решења.

Члан 39.

Придржано држављанство жене.

Браком везана жена, и ако је поводом удаје придржала своје држављанство по пореклу, стиче мужевљевим прирођењем држављанства Краљевине ово држављанство, осим случаја, да је иста овом приликом поново изјавила да се одриче држављанства Краљевине и да придржава своје држављанство по пореклу.

(§ 19.)

Трећа глава. Губитак држављанства (§§ 21.—37.)

Ошћусиј из држављанства (§§ 22.—27.)

Члан 40.

Опрема молбе. Молба за отпуст из држављанства подноси се надлежној општеуправној власти првог степена и мора бити снабдевена са:

1. уверењем о завичајности,
2. сведоцбom о држављанству,
3. крштеницом молиоцевом,

4. крштеницама деце, ако их молилац има а која су под његовом влашћу,

5. венчаницом, ако је молилац ожењен,

6. исправом да је примљен или да ће бити примљен у страну држављанство, и

7. доказима да не постоје запреке по §-у 23. (чл. 43.).

Члан 41.

Објава молбе. (1.) Опште-управна власт првог степена мора приспелу молбу објавити тако, да у огласу са податцима о рођењу и завичајности ближе означи молиоца, наведе државу, у којој се намерава природити и изда позив у смислу другог става §-а 26. Оглас, којим се ово објављује, мора бити 15 дана изложен на службеној табли првостепене општеуправне власти и завичајне општине, а ако молилац пребива у држави, и на службеној табли општине пребивалишта.

(2.) Нарочита објава у обласним односно државним службеним новинама може изостати ако управна власт нема нарочитог разлога, да се објава тако обзнани.

Ако за време 15-дневне објаве не буде приговора, мора се предмет са извештајем спровести надлежном Великом Жупану.

Члан 42.

Продужење рока објаве због приговора. (1.) У случају оправданог приговора може првостепена општеуправна власт, према нахођењу својим решењем рок објаве продужити, али највише за једну го-

дину и мора о томе обавестити молиоца као и лица, која су поднела оправдане приговоре; молиоца ће у решењу ради даљег поступка упозорити да има или у року од 15 дана поднети доказе, да су приговори неосновани, или у року до којег је објава продужена, докаже, да су у међувремену запреке престале.

(2.) Ако на основу овог упозорења молилац подноси противне доказе, који сасвим јасно посведочавају неоснованост приговора, надлежна првостепена опште-управна власт попуниће објаву, а цео предмет са својим мишљењем спровести Великом Жупану. У противном случају иста првостепена власт мора водити предмет у евиденцији до истека продуженог рока објаве, односно док интересовано лице пре истека рока не покрене решавање овог предмета.

Члан 43.

Испитивање доказа. (1.) На основу предложеног предмета Велики Жупан испитаће, да ли су потчињене власти испуниле све прописане формалности и одредиће евентуално потребне допуне поступка. Поред тога ће утврдити, да ли постоје запреке по §-у 23., а приложене доказе ће оценити по следећим начелима:

1) Мушки молиоци доказују испуњење своје војничке обавезе само односним уверењем надлежне Команде Војног Округа, односно решењем у смислу чл. 8. Закона о Устројству Војске и Морнарице.

2) О непостојању чињеница наведених у тач. 2., 3., 4. и 5. §-а 23. издаје се уверење

од завичајне општине, односно у недостатку ове, од општине, последњег пребивалишта, али предметно уверење не везује одлучујућу власт, него она може одредити и извиђања, ако би постојала сумња у исправност општинског уверења.

3) Испуњење пореских обавеза потврђује се уверењем првостепене финансијске власти, на чијем подручју лежи молиочево стално пребивалиште односно ако тога нема, где му је завичајна општина.

4) Да је неко, примљен у држављанство које државе, утврђује се исправом о прирођењу у оригиналу или у овереном препису, а онај, који има зајемчење да ће бити примљен у држављанство која државе, мора поднети одговарајуће решење.

(2.) Но, Велики Жупан молбу неће одбаци, и ако формални доказ у горњем смислу није пружен.

(3.) Ако је Велики Жупан молбу и доказе оценио саобразно горњим прописима и није нашао повода, да молбу на основу §-а 26. став четврти одбаци, спровешће је са својим образложеним предлогом на решење Министру Унутрашњих Послова.

Члан 44.

Решавање Министар Унутрашњих Послова може молбу бу уважити, и ако доказ о пријему односно о намераваном пријему моличевом у страну држављанство није прописно документован, а то нарочито у случају, ако

молиоцу законодавство дотичне стране државе осигурава стицање држављанства, пошто иначе испуњава потребне услове.

Члан 45.

Сведочанство о отпущу Сведочанство о отпущу из држављанства Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца издаје се искључиво на обрасцу прописаном у прилогу под VI.

Члан 46.

Руковање приложима молбе. (1.) Ако је Министар мора се сведочанство о држављанству и уверење о завичајности задржати у списима, а оригинални документи о рођењу односно венчању морају се молиоцу вратити, пошто се претходно у списима прибележе односни податци.

Одузимање пасоша. (2.) Кад се отпуштеном уручења чује сведочанство о отпущу, треба да му се одузме путна исправа (пасош), ако је била издата.

Члан 47.

Књига отпущених из држављанства. (1.) У Министарству Унутрашњих Послова треба да се води евиденција о издатим сведочанствима о отпущу, у „Књизи отпуштених из држављанства“.

(2.) Књига отпуштених из држављанства има исте рубрике као и Књига природених (чл. 37.), једино што садржава у место рубрике

о заклетви рубрику за упис датума, од кога важи отпуст (чл. 27.)

(3.) Упис у ову књигу врши се тек онда, кад је лице отпустом изгубило држављанство.

(4.) О сваком отпущу мора се извести завичајна општина, пошто општина треба да заведе у Књигу завичајника податке о отпущу и извршити брисање.

Члан 48.

Брисање у Књизи завичајника. (1.) Ако отпуштени не борави у нашој земљи, а изгубио је држављанство Краљевине отпустом по §-у 27., онда треба одредити уручење сведочанства о отпущу и уједно наредити брисање у Књизи завичајника.

(2.) Међутим, док отпуштени борави у нашој земљи, брисање у Књизи завичајника може се одредити тек онда, кад је уручење сведочанства извршено.

Члан 49.

Уверење сведочанства о отпущу. (1.) Ако се отпуштено лице намерава иселити предаје се сведочанство о отпущу тек при одласку из државе, пошто се лице претходно службено обавести, да ће при одласку примити ово сведочанство.

(2.) Из држављанства отпуштени, који намерава остати у нашој земљи, може предузети сведочанство о отпущу тек онда, кад докаже да је примљен у држављанство стране државе. Ако ово за време од једне године не учини,

сведочанство о отпусту губи важност и то лице ће се и надаље сматрати држављанином Краљевине.

Одсућности држављанина. (§ 28.)

Члан 50.

Држављанске обавезе на страни. (1.) Законито прописане дужности држављана протежу се и на одсутне држављане у колико ове дужности по изричитим одредбама закона односно већ по свом значају нису везане за боравак на територији Краљевине.

(2.) Као неиспуњене обавезе у смислу §-а 28. сматраће се оне обавезе, које по §-у 23. чине запреку иступу из држављанства.

Дужности пријаве. (3.) Држављанин, који по навршеној 21. години трајно борави на страни, мора се усмено или писмено уз тачну ознаку своје адресе јавити надлежном заступништву Краљевине и саопштити му све тражене податке а после и промене у њима.

(4.) Заступништва Краљевине на страни треба да бар сваких пет година доставе податке о пријавама држављана на страни завичајним општинама ради прибележења пријаве у Књигу завичајника.

Члан 51.

Прекид одсућности на основу издајног уверења (1.) На захтев држављанина, који борави на страни, мора му завичајна општина односно заступништво Краљевине — ако постоје услови — издејство-

вати уверење надлежног Великог Жупана, да у испуњавању обавеза према отаџбини није заостао, чиме може предупредити губитак држављанства по §-у 28.

(2.) Велики Жупан издаје поменуто уверење на предлог опште-управне власти првог степена, а по саслушању надлежне Команде Војног Округа и Среске Финансијске власти.

(3.) Ако је Велики Жупан тако уверење издао мора о томе обавестити завичајну општину да у Књизи завичајника прибележи прекид 30-годишње одсутности.

(4.) Ко поменуто уверење пре истека законског 30-годишњег рока одсутности није набавио, сматраће се, да прећутно пристаје, да буде из општинског регистра држављана брисан односно преузима у датом случају на себе терет доказивања, да му држављанство по §-у 28. није престало.

Члан 52.

Брисање одсућних. (1.) Лица, која за време 30-годишњег боравака на страни не набаве у чл. 51. поменуто уверење, по службеној дужности, бришу се из општинске Књиге завичајника са напоменом: „Држављанство престало по §-у 28. Зак. о држављанству“.

(2.) У ту сврху мора општинска управа месеца октобра сваке године прегледати своју Књигу завичајника, како би извршила брисање оних држављана, за које је утврђено, да су настањени непрекинуто 30 година на страни, а у томе року им није издато уверење о испуњавању обавезе према отаџбини. Сва евен-

туално потребна установљења мора општина учинити најкраћим путем у току године.

(3.) Сваке године у првој половини месеца октобра првостепена опште-управна власт ће потсетити подређене општине на дужност, прописану овим чланом.

Члан 53.

Објава брисаних одсућних (1.) Сваке године месеца јануара мора општинска управа на уобичајени начин, а најмање са 15-дневним излагањем предметног огласа, објавити лица избрисана из Књиге завичајника уз означење имена, старости, места рођења и последњег евентуалног познатог боравишта на страни; уједно треба навести и податке о жени и деци, у колико се иста према одредбама чл. 5. става другог не сматрају више нашим држављанима.

(2.) Најкасније до 10. јануара мора општинска управа поднети препис ове објаве својој првостепеној опште-управној власти. Ове састављају списак свих на њиховом подручју брисаних лица и подносе га Великом Жупану најкасније до 20. јануара. Велики Жупани достављају сабране спискове најкасније до 30. јануара Министарству Унутрашњих Послова, које ће заједнички списак брисаних из свих области објавити најдаље до краја месеца фебруара у „Службеним Новинама“.

Члан 54.

Осјоравање губи- њика држав- љанства. (1.) Лица, која су била на основу §-а 28. брисана из Књиге завичајника, имају

право, да у року од 15 дана, од како су о брисању дознала, а најкасније 5 година о извршеном брисању, оспоре губитак држављанства.

(2.) Ако докажу, да су последних 30 година испуњавали какве обавезе према отаџбини, мора надлежни Велики Жупан одредити, да се односно лице поново упише у општински регистар држављана, чиме му се враћа држављанство.

Члан 55.

Губитак држав- љанства због одсуства. (1.) Ако се држављанин, који по навршеној 21. години, преко 30 година трајно борави на страни, 5 година не јави ни лично ни писмено нити својој завичајној општини нити надлежном заступништву Краљевине на страни, да дозна односно испуни своје држављанске обавезе, онда се сматра, да је у смислу одредаба §-а 28. престао бити наш држављанин.

(2.) Овај губитак држављанстви протеже се и на жену и на децу, који по прописима Закона о држављанству следећу његово држављанство. Но ако се оваква жена односно деца нису иселила него живе на територији Краљевине, сматраће се и даље као држављани Краљевине, док не стекну страном држављанство по мужу односно оцу.

(3.) Губитак држављанства наступа у горњем случају аутоматски без формалног решења.

Удаја држављанке (§ 29.)

Члан 56

Придржавање држављанства. (1.) Брачним уговором односно изјавом жена придржава само пореклом стечено држављанство.

(2.) Док брачна веза постоји, жена, која је пре удаје придржала држављанство Краљевине, не може мењати ово држављанство изузев случаја, да се поводом натурализације мужа одрекла нашег држављанства и примила прирођено држављанство мужевљево.

(3.) Ако се жена, која је придржала држављанство, поново уда, остаје јој право, да изјавом продужи задржање држављанства Краљевине.

Члан 57.

Упис придржавања држављанства у матичне књиге. (1.) Придржавања држављанства морају супрузи приликом склапања брака пред надлежним матичаром доказати брачним уговором или прописима чл. 72. одговарајућом формалном изјавом, која се може дати и пред надлежним матичаром.

(2.) Руковаоци матичних књига дужни су, да случај придржавања држављанства упишу у матицу венчаних следећом примедбом: „Жена је поводом удаје поднела изјаву, оверену (назив власти или нотара, јавног бележника) . . . . под бројем . . . од (датум) . . . . , да придржава своју држављанску припадност у (назив државе) . . . . .“

Под примедбу ставиће се датум и власторучни потписи матичара и двају сведока.

Евиденција. (3.) О упису горе наведене примедбе мора матичар известити завичајну општину мужа, а ако је ова спорна, односно док је непозната, надлежну првостепену опште-управну власт ради убележења у Књигу завичајника односно држављана.

(4.) Тек ако је придржање заведено у матичну књигу, сматраће се да оно правно дејствује.

(5.) Ако се женидба вршила на страни, мора жена своју изјаву о придржању држављанства најдаље у року од 8 дана доставити надлежном заступништву Краљевине, које ће по установљењу исправности изјаве о придржању држављанства обавестити завичајну општину ради уписа у Књигу завичајника.

Члан 58.

Очување држављанства поводом удаје. (1.) Држављанка, која по одредбама законодавства мужевљеве отаџбине удајом за страног држављанина није примила његово држављанство, задржава држављанство Краљевине, само док не стекне мужевљево држављанство, односно док се из наше земље исели.

(2.) За стицање новог држављанства жеђи не треба формални отпуст из држављанства Краљевине, осим ако прописи законодавства дотичне државе ово изричито прописују. У последњем случају, а уз подношење венчаннице, надлежна власт ће на захтев издати све-

дочанство о отпусту одмах и без формалног поступка по §-у 26.

Позакоњења (§ 30.)

Члан 59.

Брисање позакоњених, који су изгубили држављанство. (1.) Ради брисања из Књиге завичајника потребно је, да позакоњени односно његов отац, чије је држављанство позакоњени примио, пошаље до-тадашњој завичајној општини оверен препис уверења о стеченом држављанству.

(2.) Поводом уписа позакоњења у матичну књигу и матичар ће прибележити губитак држављанства и о томе известити завичајну општину.

Одрицање оржављанства (§ 31.)

Члан 60.

Подношење изјаве. (1.) Изјава у смислу §-а 31. може се дати на записник или доставити непосредно или путем надлежног заступништва Краљевине на страни надлежној првостепеној опште-управној власти. Изјави треба приложити уверења о старости и месту рођења (крштеницу), о евентуалној завичајности (завичајницу), о сталном пребивалишту (пријавницу), и доказ, да их држава, у којој су се родили, сматра за своје држављане (сведоцбу о држављанству).

Посиуџак првостепене власти. (2.) Првостепена опште-управна власт саопштава приспелу изјаву о одрицању држављанства

завичајној општини, а ова јој мора за 8 дана јавити текући број, којим је лице заведено у Књигу завичајника, као и своје евентуалне примедбе (н. пр. да ли је странка примила уверење о завичајности, које треба вратити).

Решење Министра Унутрашњих Послова.

(3.) Првостепена опште-управна власт шаље предмет са евентуалном изјавом *нејосредно* Министарству Унутрашњих Послова са својим мишљењем и напоменом, да ли странка поседује завичајницу, сведоцбу о држављанству или путну исправу (пасош). Министар Унутрашњих Послова својим решењем ће потврдити, да је лице са даном дате изјаве престало бити држављанин Краљевине, и уједно одредити, да се брише у Књизи завичајника.

(4.) Министарство шаље решење надлежном заступништву Краљевине на страни ради уручења заинтересованом лицу, а препис завичајној општини ради брисања у Књизи завичајника. Заступништво Краљевине на страни поводом уручења овог решења тражиће од заинтересованог лица, да пре свега врати евентуалну завичајницу, сведоцбу о држављанству и путну исправу (пасош); у случају губитка ових исправа, треба да се исте огласе у „Службеним Новинама“ ништавим.

Одузимање држављанства (§§ 32—34.)

Члан 61.

Објава позива. (1.) Ако Министар Унутрашњих Послова сматра, да би служба, коју

држављанин врши у иностраној држави, могла бити, у опреци са интересима наше државе, објављује позив у смислу §-а 32.

(2.) Законском пропису о објави удовољено је и кад је у „Службеним Новинама“ објављен само општи позив без ознаке имена односних лица или државе.

Члан 62.

Ништење при- рођења. (1.) Сем случајева наведених у §§ у 32.—34. Министар Унутрашњих Послова може одузети држављанство и ништењем решења о прирођењу административним поступком, ако је ко стекао признање прирођења преваром у погледу стварно одлучујућих чињеница. У том случају треба ставити ван снаге и одузети сведочанство о прирођењу. Губитак држављанства погађа тада сва лица, која су на основу истог решења стекла држављанство.

(2.) За овај случај треба примењивати опште прописе административног поступка, који се односе на поништавање административног акта (чина).

Члан 63.

Евиденција одузетих држављанства. Сваки случај одузимања држављанства Министар Унутрашњих Послова мора саопштити преко надлежне првостепене опште-управне власти завичајној општини ради брисања у Књизи завичајника.

Члан 64.

Објава решења. Решење о одузимању држављанства Министарство Унутрашњих Послова ће објавити у „Службеним Новинама“ скупо (кумулативно), тако да буду редовно у једној објави наведена сва лица, којима се у истим тромесечју одузело држављанство. Таква објава мора садржавати име, годину и место рођења, евентуалну завичајну општину, односно регистарски број тога лица, службени број, датум и главни садржај решења.

Дејство губитка држављанства (§§ 35.—37.)

Члан 65.

Садржај решења. (1.) Дејства губитка држављанства у смислу §§-а 35.—37. треба изрично навести, ако губитак наступи по решењу Министарства Унутрашњих Послова.

(2.) Ако по § 33. губи држављанство лице, које је примало припадности из државне благајне, Министар Унутрашњих Послова ће у свом решењу напоменути, да лице уједно губи и право на ове припадности, а о овом губитку известиће надлежног наредбодавца.

(3.) Ако Министар Унутрашњих Послова у смислу §-а 34. не протегне губитак држављанства на жену и децу, треба у односном решењу изричито навести лица, која за сада остају држављани Краљевине, у колико ова лица већ по §-у 37. нису следила држављанство мужа односно оца.

Четврта глава. Поновно стицање држављанства.
(§§ 38—41)

Члан 66.

Саслушање ошшине. (1.) Ако је учињена изјава у смислу §-а 39., првостепена опште-управна власт ће о томе обавестити управну општину, коју намерава у смислу последњег става §-а 41. сматрати за завичајну општину молиочеву, с позивом, да се у року од 14 дана изјасни односно стави своје евентуалне примедбе, нарочито с обзиром на завичајност.

(2.) Ако је општина у одређеном року поднетим приговором изазвала спор по питању завичајности, првостепена опште-управна власт треба прво да донесе решење по овом питању.

(3.) Ако је питање будуће завичајности правоћном одлуком решено, односно ако у року од 15 дана није стигао приговор општине, првостепена опште-управна власт поднеће предмет са својим предлогом Великом Жупану. Ако Велики Жупан нађе, да постоје потребни законски услови, предложиће молбу Министру Унутрашњих Послова.

Решење. (4.) Министар Унутрашњих Послова ће у случају позитивног решења потврдити, да је молилац на основу §-а 39. односно 40. са даном тражења (§ 41.) поново стекао држављанство Краљевине и где му је завичајност, а уједно ће тачно означити лица (име и податке о рођењу), која истим решењем стичу ово држављанство.

(5.) Препис решења ће Министарство доставити непосредно завичајној општини ради уписа у Књигу завичајника.

Члан 67.

Нейологање заклетве. Ко на основу §-а 39. односно §-а 40. поново стекне држављанство Краљевине, не полаже заклетву нити се на њега имају примењивати остале одредбе, које важе само за случај прирођења.

Пета Глава. Опште одредбе (§§ 42—51)

Члан 68.

Евиденција ѡроме. Општинске власти дуне у државне су, да сваку прољанству. мену у држављанству својих завичајника прибележе у Књизи завичајника. Потање одредбе о томе прописале Уредба издата на основу §-а 3.

Члан 69.

Ошшине формал. У колико Закон о држављанству односно ова Уредба не садржава специјалне одредбе о поступку, треба примењивати опште формалне прописе, који важе за поступак опште-управних власти.

Члан 70.

Надлежност власи. (1.) Где Закон или ова Уредба напомиње првостепену опште-управну власт, надлежан је срески поглавар за подручје свога среза односно државна месно полицијска власт за своје подручје у градовима, у којима иста постоји. У градовима пак, који територијално не спадају у подручје среза

нити имају државне месне полицијске власти, надлежан је за послове првостепене опште-управне власти Велики Жупан, а за подручје Града Београда управник Града Београда.

(2.) Где Закон или ова Уредба ставља извесне послове у надлежност Великог Жупана, обавља ове послове редовно територијално надлежан Велики Жупан. Тамо пак, где Велики Жупан у смислу предњег става обавља послове првостепене опште-управне власти, вршиће у овом ставу поменуте послове Министар Унутрашњих Послова.

Члан 71.

Прејиска засиујни- (1.) По предметима, *штва на страни* који се тичу држављанства могу заступништва Краљевине на страни, т. ј. посланства и консулати, са надлежним управним властима дописивати и непосредно, ако су заинтересована лица положила потребан износ око дописивања.

(2.) Управне власти ће настојати, да се по предметима ове природе поступа најбрже.

Члан 72.

Формалности „изјаве“. (1.) Изјаве по §§ 12., претпоследњи став, 29., 31. и 39. добивају оверену форму тиме, што се лично дају на записник пред опште-управном власти, пред матичарем или пред нотарем (јавним бележником), односно пред посланством или консулатом Краљевине на страни и то у присуству двају сведока.

4760
55428